

TISZÁNTÚL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁR
Hónapontaiban előfizetés:
1 évre 12 hft.
6 hónapra 6 hft.
3 hónapra 3 hft.
Egyes mások ára 11 hft.

Megjelenik minden nap, kivételként
szombat és vasárnapok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Sallógyi Dezső-utca 4.
A szerkesztőség kápratók útján
adására vagy megőrzésére
vállalkozik.
Egyes mások ára 11 hft.
Hivatalban levetendő.

III. évfolyam 253 szám. Nagyvárad Vasárnap, 1917 november 4.

Miért kritikus az olaszokra a dolomit arcvonaluk?

A Tiszántúlnak egyik utolsó számában azzal fejeztük be fejtegetéseinket, hogy amennyiben a megvert olasz hadsereg a Tagliamento-nál nem képes megállni, úgy föl kell adni az egész velencei tartományt és Friault, mert mihelyt a visszavonuló hadak átlépik a Piave alsó folyását, az olaszok dolomit frontja is tarthatatlanná válik. Nehány szóval meg akarjuk magyarázni ezen állításunk okait?

A Garda-tó és a Tiziacchi hágó között végighúzódó olasz arcvonal általános északkelet — délnyugati irányu, míg a megvert olasz hadseregek egyelőre egyenesen nyugati irányban vonulnak vissza, azaz a saját dolomit frontjuknak a hátába.

Tehát a mi fő előnyomulási irányunk is az olasz dolomit arcvonalnak a hátába vezet. A jelenlegi hadászati helyzetben ennek a 130 km hosszú dolomitarcvonalnak igen súlyos és fontos feladat nehezedik a vállára.

Feladata ugyanis mindaddig szilárdul kitartani a helyén, míg a megvert Isonzo hadseregek, a valahol a Garda-tó és Velence környéke közötti vonalban keresendő új védelmi állásukat el nem érték és azt el nem foglalták.

Az olaszok új védelmi állását általában véve a következő három vonal egyikén kereshetjük, nevezetesen:

a) abban a gyöngye ívelés vonalban, a melyek a Piave alsó folyása mentén, annak nyugati partján, a Bassanától északra fekvő hegységben keresendők, Arsiero és Assiagó

tól délre, majd tovább egyenesen Garda tó felé húzódik 170 kilométer hosszúságban;
b) vagy a Res folyó mögött (170 km);
c) vagy pedig végül a Garda-tótól Mantua-ig a Minció, onnant kezdve pedig a Pó folyó mögött (180 km.)

Igen messzire vezetnénk fejtegetéseinket, ha ezen három állásnak előnyeit és hátrányait mérlegelni akarnánk, miért is a részletes és hosszas megfontolásokat mellőzve csupán csak arra mutatunk rá, hogy az esetben, ha az olaszok például csak az Res mögé is visszavonulnának, Velencét a fő hadi kettőt is ezzel föl kellene adniuk, mivel Velencének a szárazföld felőli védővonalai csak igen rövid ideig volna képesek támadóerőnek ellenállani.

Már pedig Velencét így könnyen talán még a megvert olaszok sem fogják földelni, mert az egyik legfontosabb és csaknem egyedüli (Ancona a másik) támpontjuk flottájuk számára az Adria. Már csak az az egyetlen szempont is elegendő ok arra, hogy teljes biztonsággal feltételezzük, hogy az olasz hadvezetőség az általunk előbb említett védővonalak közül a legelőször válsághelyre kerülő, azaz azt, a melyik jobbszárnyával a tengerre, balszárnyával pedig Verona várára támaszkodva mindössze csak 170 km. hosszú, a régi 300 km. hosszú állással szemben. Az állás rövid hossza tehát előre a szemvedett négy veszteségnek lehetővé teszi a megfelelő szintű védelmet, illetve a megfelelő számú csapatokkal való megállást.

A Piave alsó folyása mégis 25—30 km. re fekszik Velencétől és így az olaszoknak az a nagyfontosságú hadi kikötője még mindig az olasz arcvonal védelme mögött maradhat. Ezt a megválasztást látszik igazolni az a hír is, hogy az olasz hadsereg

parancsnokság Padauban döntött föl a tervéről. Nem tudjuk persze, hogy az újított mennyi segítséget idéített utba a arcvonalon olaszok számára, de ha valóban sikerül lenni számításukban, úgy föl kell tételeznünk, hogy a leállított francis és esetleg angol csapatok, de főleg nehézség megágyalva az olasz hadvezetőség képele arra, hogy ezen új védelmi vonalban megállítsa támadásukat, illetve hogy legalább egyelőre gátat vessen tovább: előnyomulásuknak.

Az olaszok dolomit frontjának tehát is kell várnia, míg azt az új állást az olaszok elfoglalják és berendezik.

És éppen az a súlyos feladat! Már a múltkor rá mutatunk arra, hogy az olaszok dolomit frontja kizárólag a Feltránál környékben megtört és a fronttal párhuzamosan folyó Piave völgyén át téplákosik, tehát a visszavonulás is kizárólag csak ezen a völgyön keresztül történhetik. Pár a front északi részén Corina d'Ampezzo környékén harcoló olasz csapatoknak előbb az Ansel és Bois mellékfolyók völgyeiben kell 30—40 Km utat megtenniük, míg végre a Piave völgy átfutó útjára érnek. A Piave völgyét a dolomit fronttal mindössze csak 4 ilyen kecselhető és 8 nem kecselhető mellékfolyók köli övezet, de még így is élelken elképzelhető az a hatalmas torlódás és szűknyar melynek a Piave szűk sziklavölgyében föltétlenül és szükséghéppon keletkeznie kell egy kényesszerűt visszavonulás alkalmával. De meg milyen helyzet állana elő akkor, ha a gyorsan előnyomuló csapatainknak sikerülne a felső Piave völgyébe beérni és egyes visszavonuló részeknek az útját elválni!

Az a körülmény, hogy a Piave völgye Viso Lorenzagnál és Pieve di Cadore-nál

Markovits és Weinberger cégnél, Bémer-tér.

Modell blousok óriási választékban és rendkívüli olcsó árban, valamint selymek szövetek és mosó kelmék méterenkénti olcsó eladása megkezdődött.

Allandó újdonságok kész női confectione alsó szoknya, miedervédő, kész fehérneműk, harisnyák, nap- és esőernyők kaphatók. Szabóműhelyben, rendelésre a legjobb női ruhák készülnek. Telefon 11-09.

Egyes mások ára 12 fillér.

rásben páncélerődökkel van megerősítve, mindenesetre enyhíti valamennyire a helyzetet kritikusi voltát, de teljesen még sem lehet megnyugtató az olaszokra nézve. A nagyon is előrehaladt évcsak lehet még egyedüli segítő társa az olaszoknak, mert az a vidéken szokatlan novemberi nagy hószállások támadó csapataink mozgékonyaságát nagyban befolyásolják.

A helyzet veszedelmességét hatványozott arányban fokozná az, ha a visszavonuló isonzói olasz hadseregek még a Piave alsó folyásánál sem volnának megállíthatók, mert ez esetben igen könnyen megtörténhetne az, hogy a mi csapataink hamarabb elérhetnék Coneglianó, Asolo és Bassanó vidékét, tehát a Piave és Brenta völgy kijáratát mint a dolomitokból visszavonuló olaszok és ilyen módon az

egész dolomit arcvonalon harcoló olasz hadseregek egyedüli visszavonulási útjai elzárataának. Ezen az olasz dolomit hadsereget fenyegető imminens veszélynek a felismerése is egy igen nyomós ok arra, hogy az olaszok szívós ellentámasztási vonalát vagyis a legközelebbi új olasz frontot a Giarobó és az alsó Piave között fenntartsuk.

Ezenek a kérdésnek is hamar el kell döntenie, mert hiszen a Piave és a Tagliamento között mindössze csak 40-50 km. távolság van és mihelyt a nehéz határhelységeken átkelt hadseregeink kissé kifúják magukat és fölzárakoztak, azonnal folytatni fogják előnyomulásukat!

U. i. Boesénatot kérek, de a sor bajba a lényegesét majd kihagyom, t. i. megdrágoztam még a munkát a 13 tételű kocsis használatra, mely maga éppen 100 korona, melyet én előlegeztam edig.

III.

Az így beharangozott, s zóles stílusban előkészített Számim így szól:

Részletezés:

1. Mikor a megbízatást kaptam, rögtön a gyárba ki és vissza: 10.—
2. A munka iránti érdeklődés, időtöltés: 10.—
3. Délután a céghez a munka megszüretése véget amikor bent voltam s a gépész és a szerelők jöttek (hogy eszem jöttek volna): 10.—
4. Kocsis oda és vissza: 10.—
5. A két léccel a gyárban voltam a munka feladása időtöltés stb: 10.—
6. Kocsis oda és vissza: 10.—
7. Vasárnap délután gyalog bementem, hogy önnel beszélhessek, mikor is a kávéháza találtam, gyalog kimentem, de ráértem, nem számítottam semmit.
8. On barandit, amikor a gép és szerelés felett tanácsokotunk: 6.—
9. kocsis a városba és vissza: 8.—
10. Már megkezdődött az esti munkát, dolgoztam 8-tól fél 1 óráig éjjel után, mint hogy éjjeli munka duplán számítódik, s tehát fél éjjel vagy egy nap: 20.—
11. a lakatos, aki gépész is 8 től fél 1 ig: 15.—
12. kocsis ba és kocsis ki: 8.—
13. Ekkor újból kikellet vinnem a két léccel gyalogulás véget, mert nem vált be, ahogy azt csinálták, kocsis ide oda: 10.—
14. Ugyanezen napon még egy kést is megéleztettem, s tehát az egész napot a munkára használta a fal: 20.—
15. Én a másik kést éleztettem meg félsap: 10.—
16. Egy lakatos egész nap azon a léccel dolgozott, amit a gyárból használtunk amit is 26-án elvittem: 15.—
17. Egy lakatos bent dolgozott bejelenésen egész nap: 15.—
18. Ugyanezen nap estélyén bent dolgoztam 8 től fél 1 ig éjjel, fél óráig az az egy nap: 20.—
19. Egy lakatos: 15.—
20. Kocsis ba, kocsis ki: 8.—
21. A léccel, amit este be illesztettük egy lakatossal levetttem és villamoson gyalog kibocsattam, majd a gyárba kimentem, újból át kellett elakítani, egy lakatos az egész napot ezzel töltötte el: 15.—
22. Vasárnap mint hogy dolgozni nem lehetett, dacára, hogy nálunk az úsem nem szűnhetett, hogy önnel referálhassak, gyalog bementem és gyalog kijöttem, amikor is az Irodán találtam. Ott, amiről nem számítottam fel semmit.
23. Egy lakatos délután 4 kor bement előkészülni azokkal a munkákkal amit bent kellett végezni egy negyed nap: 3-75
24. 8 től fél 1 óráig éjjel egy nap: 20.—
25. Egy lakatos félsap egy nap: 15.—
26. Kocsis bementem és kocsis ki: 8.—

Részletes számla a háborus évekből.

I.

Egyik nagyváradi ipartelepen elromlott egy nagy gép. A tulajdonos egy másik gyár főgépészét kérte fel, hogy a gépet javítsa ki. Ezen munkálatok körül keletkeztek az alábbi levelek és számlák, amelyeket, mint háborús dokumentumokat lemarítottam.

II.

A főgépész levele a gyárchoz:

Tekintetes ur!

A megtörtént géppróba után volt szives figyelmeztetése ajándékul, hogy a számlát nyújtassam be. Van szerencsém a számlát beküldeni ezen hosszadással, hogy mint amint említettem látni, hogy minden törekvésem arra irányul, hogy tisztán láthasson mindent, a legapróbbig részletesen mindent. Én gyárhoz nem vagyok, részem sincs, nem is így számított, mint egy váradi cég, aki ha egy lakatos foglalkoztat, arra felszámít 10 koronát hasznót, a gyár részére még gépgésszer annyit, az már 20 korona, hozzá még 10 korona futó hiszeget. Tehát egy gyors lakatoson van neki 20 korona hasznos és még el is rontják a munkát. Én egy lakatoson csak 5 koronát számított, magamnak a fizetésemet vessem alapul. Itt van nekem 8000 korona jóvedelmem, ha ezt elosztom 365-tel, 22 korona jön ki, tehát itt is engedtem 2 koronát, mert csak 20 koronát számított.

Hogy egy kicsit többet kerül, a kocsis szerelőnek tulajdonítható, mert úgy feltorgatta a gépet, hogy nehéz volt minden darab állását megtalálni, meg keresendő abban is, hogy az én fizetésem, mint a lakatosoké is emelkedett, mert esélyt egy ilyen lakatosnak nem adtam ennyit, mint 4 korona, de ma 10 el sincs megelégedve, azt

gyerekeknek is kel adni 8 koronát, de még így sincs.

Most még mindig nem vagyunk készen. Az éjjel felébredtem s a gép jutott eszembe, végre két órák bibelődés után azt suttogtam ki, hogy a kis hengerről az egyik léccel is kell hogy véssem, és még egy bejáratot vagy három lukat belafaral és három kis szifot bele kötözzök, hogy esetlegesen a csavarok megágnak, illetve, hogy azok össze ne házasodjanak, hogy aztán a káseket megongalják.

Én nem olyan sürgős, de meg kell tartani, biztosítani kell a gép tartóságát. Én megint olyan munka, ami esikélység, de még sem merném bízni senkire, költséges is, mert a lakatosnak ott kell várni, míg kész nem lesznek a nyomással, hogy a léccel bevehesse s azzal haza szessen, hogy aztán itt az én azornem előtt belefutassunk, azt este haza kell vinni, ami csak egy 9 óra tájban történhetik meg és míg ott az ember eszt bepásztja, megint éjjel tájba lehet meg csak, ez megint körülbelül 8. 20. 15. 43 koronából kerül ki, manapság minden drága, azután ha én eszt megcsináltam, majd külön egy jegyzéket állított ki, arra a gépész se mondhatja, hogy nem kel. Így elmehet a gép 3 vagy 4 érig is, én ugyan hajlando vagyok a felügyeletet évi bérért elfogadni, nem is leane a gépnek 20 év múlva sem semmi baja, mert én tanót ki vülről is tudnak minden hibáját, pláne ha az ember egy kicsit benne van.

A számla értékét, ha úgy tetszik, ki is fizetheti, vagy ha tetszik, bemegyek s elintézhetik.

Tisztelettel
Főgépész.

Figyeljen !!

Mona Lisa fényképész a legszebb fényképeket készíti.
Műterem Nagy Sándor-utca 4. szám.

- 27. An é a lakatos délig lthol és a heken d lucz uak 17—
- 28. Délután 1 kor a lakatos beküldte a hegereket rosszolni este 7 ig delgoroi 750
- 29. Este b mezt m 20—
- 30. A lakatos esintén 15—
- 31. Koe i 8—
- 32. Reggel a lakatos szonnal bement a hangerek tovább resselése, pázi tása viget egész nap 15—
- 33. En idohara a kceket tusiroztam 10—
- 34. A lakatos reggeltől estig dol gozott. 15—
- 35. En sz ujra megértéit késeken dolgoztam estig, tehát fél rap 10—
- 36. Este bent 20—
- 37. A lakatos dattó 15—
- 38. Egy kecsin bementem és ki 8—
- 39. A lakatos bent dolgozott 15—
- 40. Egy másik lakatos újból a kce ken dolgozva akkor megint a gyár helyett azsz gyalulás helyett re szeltük a térsz lemez után 15—
- 41. En a másik kést csináltam egész nap 20—
- 42. Vasárnap bementem gyalog hogy önnel beszélek és gyalog kijöttem nem számított fel semmit.
- 43. Egész nap a szaktő korn dol goztam 20—
- 44. Egy lakatos 15—
- 45. Este egy lakatos a két védő léceket, préát, léncet, amit bevitt. Itk, a kerék lepreselesse végeit kihozattam, kecsin 4—
- 46. En volt csak az igazi megszokás a két késvédőt kellett mértékbe hozni, egyenként, tusirozni stb. ezen dolgozott egy lakatos egész nap 30—
- 47. Este bent dolgoztunk 20—
- 48. Lakatos 15—
- 49. Kecsin be, kecsin ki 8—
- 50. D : mezt p délután a próbához bementem 4—

Osszesen 638 75

De minthogy látva est, hogy ennek is sorba kerülne és a gépjavítás a 8 korona 75 fillért mint segédmenyt leszámíthatja annak híjával kérem csak kifizetni kegyeskedem, marad tehát 630—

Pótjegyzék a gépről:

- 51. Most megvásároltunk az egyik kést és újra megélesztük. A kis hangor lécecsibe négy lukturás négy szög, mely gondosan be lett szabályozva, dolgoztunk rajta és, egész nap és egy lakatos, este új től használtuk beillesztettük, hogy már mind a két kés, hogy egyforma legyen, aztán elhosszítottam a másik kést is, amit oly szabato san készítem, hogy a Bécsi szemével szem lehet költömb, már azért sem, mert a papirt még a levegőben is elvágja, mindeze kért kossival együtt 50—
- 52. Ejjel felébredtem és 2 órai tünődés után kimentem, hogy igy kell csinálni, de azért nem számí totk fel semmit.

IV.

A főgépész a gyárhoz.

Tekintetes ur,

Van szerencsém zivis tudomásra hozni, hogy a gépen a javítás egyelőre rendben van, befejeztetett, azon most már igazán nincs mit csinálni. Míg majd később, ha nekem is szűnik a munkám és a meghasználtakat tovább eladóztatjuk, ezen dolgozzanak a gépész nyugodtan. Megtettem minden lehetőt, még a késem is olyan művézi munkát végeztem, hogy kéremáson cséke késből készítesselek egy napi munkám van rajta, nem látom mert bent van. Az utóbbi jegyreke rádolgoztam, nem baj, majd megtároljuk másból. Később megtár gysíthatjuk ennek a gépnek a rozását, talán hétköznap este.

A vigalmi adó szabályrendelet módosítása.

Emeljék a moziadót.

A héberu alatt a mozik látogatása megsokszorozódott; minden előadászon zsufolásig telve van a nézőtér a közönség tömege szorong az előcsarnoktan s várja az előadás végét, hogy a következő előadásra be jusson.

A helyreket pedig emelték, s így a tulajdonosoknak állandóan órlást bevételük van, s ebből a városnak csak a minimális jövedelme van.

Ezek a körülmények adták az impulzust Weiszlovits Gyula törvényhatósági bizottsági tagnak ama az indítványra, amelyet tegnap nyújtott be a törvényhatósághoz a vigalmi adóról szóló szabályrendelet, a mozikra vonatkozó szakaszának módosítása tárgyában.

Részletet a megőszimbárák órlási jövedelmére, amelyből csupán a mostjegyek után megállapított esztély összeget fizetik a városnak, helyett magasabb összeget is fizethetnének, anélkül, hogy bevételük értéke nyen csökkenne.

Indítványozom a vigalmi adóról szóló szabályrendelet II. fejezetének 2. §-ának olyan módosítását, hogy a jegyadó teteme nem emeltesse a mai pár filléres adóval szemben.

En pedig javasolja, hogy 60 fillérig 15 szálalék, 60 fillértől 1 koronáig 20 szálalék, 1 koronától 5 koronáig 30 szálalék és az 5 koronán felüli jegyek után 45 szálalék legyen a vigalmi adó.

Továbbá módosítsát indítványozom még a szabályrendelet 20. §-ának, amely a büntető határozatokat tartalmazza.

Erre nézve azon szigorítást indítványozom, hogy aki a szabályrendeletet megszegi, elcsiben 1000—2000 koronáig büntetendő, másodszor pedig, tehát ismétlés esetén, a mozihoz elvonandó.

As indítvány elöbb a szakbizottsághoz, aztán a közgyűlés elé kerül.

Felemelték a bérkocsik viteldiját.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala a közönség tudomására hozza, hogy a törvényhatósági bizottság folyó év május havában tartott közgyűlésén a bérkocsik viteldijakat az alantlakban állapította meg:

Idő, utirány vagy alkalmi menetek:

	Bérkocsiv. után	1 fo- 2 fo- gatu gatu
Az első felőrára, vagy azon szuli időre	1 20	1 80
Minden további meggyodórára	80	1 40
Este 10 óratól reggel 5 óráig fél órára	2 40	4—
Fél napra d. e. 6 óratól 12 ig, vagy d. u. 2 óratól 8 ig	15—	18—
Egész napra reggel 6 óratól este 8 ig	30—	36—
Pályaudvartól Olasz városrésze bármely utcájába vagy innen a pályaudvarra akár nappal akár éjjel	1 80	3 60
Pályaudvartól Újvárosrésze, Ruli-kovszky, Aradi uton levő hon véd, valamint az. és kir. lak-tanyák, Külváros, Vásártère hig akár nappal, akár éjjel	3—	4 30
Pályaudvartól Újvárosrésze, Vi-tör u. kereszteléséig, Meseey Miklós utca, Diana fürdőig akár nappal, akár éjjel	2 40	4 20
Pályaudvartól Varsálya—Velenes városrésze, Kolosvári-utca, a Kertész utcáig, Gilányi, Teré-sia, Sz. Jeromos, Hid atb. utcákig akár nappal, akár éjjel	2 60	4 40
Pályaudvartól Varsálya—Velenes városrésze, Kolosvári-utca, a Kertész utcától kiűl eső rész és Csillagváros akár nappal, akár éjjel	3 80	5 60
Esküvőkre a városrészekhez és a templomba	6—	10—
Keresztelésekre a templomba menet és jövet	4—	7—
Temetkezésnél a temetőbe és vissza	7—	10—
Balba és hangversenyre	3—	6—
Felix vagy Paspótfürdőbe oda és vissza, 1 órai várakosás nál	12—	15—
Minden további 1 órai vára-kosás	3—	3 30
Költőre (katonai lövőde, gyakorlóter, lövőde stb.) a viteldij kétszerese fizetendő.		

Amennyiben a közönség azt tapasztalná, hogy a bérkocsikok fenti viteldijak-nál magasabb összeget követelnek, feljele-metstket a legközelebbi rendőrszemnél, vagy pedig a rendőri büntető bíróságnál meg-tenni el ne mulassák.

Nagyvárad, 1917 november 3 án.

Rendőrkapitányi Hivatal.

„GLOBUS“ MŰINTÉZET [NAGYVÁRADON

KÖ- ÉS KÖNYVNYOMDA MŰVÉSZI KÖNYVKÖTÉS: TELEFON: 49.
 NAGYPIAC TÉR KÖNYVKÖTÉSZET ÉS VONALAZÓINTÉZET IZLÉSES NYOMTATVÁNYAI ELSŐRANGUAK INTERURBÁN.
 KUGLER-HAZ ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA KITŰNŐ ÜZLETIKÖNYVEK
 PAPIR, IRÓSZER ÉS IRODAI FELSZERELÉSEK NAGYKERESKEDÉS ÉBEN A LEGOLCSÓBB ÁRAK.

Wekerle miniszterelnök a hadikölcsönről.

Mialatt a délnyugati határon a védelemben oly rendíthetetlen bátorságot tanúsított a hadikölcsönök és a csapatok saját földjünkön üldöztek, hogy hiszhető áraló esővétségeinknek és utolsó kegyelemfőst megadják, — megmutatván ellenségeinknek, hogy kiérdemeltük a vetett bírák híru képződéséig, addig itthon s-rényes folyik a munka, amely azt célozza, hogy hadvezetőknek megadjuk mindazt, ami a most folyó döntő győzelem kivívásához, — a szel a békéhez — feltétlenül szükséges.

Kölcsön kell adunk az államnak a cél elérésére minden fillérünket, amelyből a háborús évek kedvező gazdasági viszonyai folyóan sokat tehetünk felra. Oja kell adunk minden felesleges pénzünket, mert az szent ügyet szolgál, a mert az államnál a legbiztosabb helyen van.

Akiknek vannak már hadikölcsön kötvényei, tapasztalhatták, hogy a hadikölcsön jegyese a legbiztosabb tőkebefektetés. Ickább el kell pusztulnia minden vagyonnak, de a hadikölcsönnek akkor is az első va-

gyonnak kell lennie, mondotta dr. Teleaky János volt pénzügyminiszter legutóbb a képviselőházban tartott beszédében, kiknek szavalt dr. Wekerle Sándor, a pénzügyminiszterium vezetőségével megbízott miniszterelnök mindebben megerősítette.

Sőt azt Wekerle miniszterelnök legutóbb még ezzel töltötte meg, hogy a hadikölcsönnek biztonsága nemcsak minden térségen felül áll, hanem kamatait az állam minden körülmények között biztosítja, a jegyző feleknek, konvertálás esetén pedig biztosítja a teljes tőkevisszafizetést. Ezenfelül azt mondta, hogy azokat, akik a kibocsájtandó VII. hadikölcsönre jegyeznek, a vagyonadónál különös kedvezményben részesíti. Ezzel után bátran mondhatjuk tehát, hogy sem föld, sem ház, se más vagyona a hadikölcsön biztonságát fel nem tudja, mert ir nem indokolatlan az a feltétel, hogy a legbiztosabb kibocsájtandó VII. hadikölcsönnél a tőkebiztosítást milliókkal, valamint a sok millióba menő havi tőkét a hadikölcsönbe helyeztetnek el.

Az új német kancellár: katolikus.

Vilmos császár gróf Hertling György bajor miniszterelnököt birodalmi kancellárrá nevezte ki. Ez az első eset, amikor egy katolikus államférfi veszi át a hatalmas birodalom kormányának vezetését. Gróf Hertling az első katolikus kancellár.

Ez jellemzi Hertling nagyságát, akit császára a legkedvezőbb időben bízt meg a birodalom kormányásával és jelölték az a kinevezés a katolikus centumpárt nagy befolyására is, mert gróf Hertling ennek a pártnak volt a tagja.

A császár megkérte a bajor királyt, hogy mentse fel miniszterelnöki állásától Hertlinget, s a bajor király válaszában kijelentette, hogy saját érdekei háttérbe szorításával tesszék eleget ennek a kérelemnek.

Gróf Hertling György, a filozófia s a politikai tudományok doktora, 1848-ban Darmstadtban született. Atyja, báró Hertling Jakab, a hesseni udvari bírósg tagja volt. Az ifjú Hertling Münchenben és Itáliában tanult. Bonnban 1867-ben habilitálták. 1880-tól kezdve ugránott egyetem tanár. A birodalmi gyűlésnek tagja volt 1875-től 1890-ig, majd ismét 1896-tól 1898-ig. A bajor király 1912-ben miniszterelnökké hívta meg, ugyancsak ő visalta a bajor külügyi tárcát. Tudományos művei: A lélek definíciója Aristotelosznál; Albertus Magnus; John Locke és a cambridge-i iskola; Természeti jog és szociálpolitika; A katolicizmus és a tudomány; stb. Gróf Hertling elhunyt meg 1876-ban a Görres társaságot, melynek azóta is elnöke.

A Tagliamento keleti partját megszállottuk.

A hivatalos jelentés lakonikus rövidséggel jelzi, hogy a Fella-tól Adriai tengerig a Tagliamento keleti partját megtisztítottuk az ellenségtől. Ez tehát annyit jelent, hogy Gemona és Osoppo erődítményei is már kezzeinkre kerültek. Ezeket hely elfoglalása nem csak azért bír fontossággal, mert ezáltal a már gyakorlatban említett villach-udinei vasútvonalnak ismét egyik legfontosabb szakasza birtokába jutottunk, hanem azért is, mert most már a Tagliamento átlépendő főerők szárnyát északról többé semmi veszély nem fenyegeti. Gemonától mintegy 10 kilométerre északra ömlik a Tagliamento a Fella folyócska, melynek szük sziklavölgyében vezet föl a vasút a mintegy 20 Km. távolságra fekvő Pontebba Pontafel olasz-osztrák határállomáshoz. Csupán ez a rövid kis vonalrész nincs még a kezünkben, de ennek elfoglalása most már csupán órák kérdése lehet. Az északkeletről jövő Fella folyócska ott ömlik bele a Tagliamento, a hol ez utóbbi folyó völgye éles könyökben megtörve egyenesen nyugat-keleti irányt vesz föl és a felső Piave mentén fekvő Vico-Lorenzago kör-

nyékéig húzódik, mely helyiségekbe a Mauro hágón keresztül ereszkedik le a Tagliamento völgyi pompás műút.

Ha figyelembe vesszük azt, hogy a jelentés szerint, a karai alpeseken keresztül betört csapataink „tervszerűen” közelednek a felső Tagliamento völgyéhez, úgy megállapíthatjuk, hogy hadvezetőségünk az északi szárnyon „tervszerűen” törekszik ennek a fontos haránt utnak az elfoglalására, hogy az olaszok dolomit frontjának hátában fekvő Piave völgyi összeköttetéseit fenyegethesse, esetleg egészen el is vágassa. Ugyanis már a multkor kifejtettük, hogy csaknem az egész olasz dolomit pontnak *egysülési* viszszavonulási vonala a Piave völgye.

Olaszország elleni támadásunk arcvonala valóban impozáns módon kezd kialakulni egy összefüggő egységes zárt vonallá, mely a Fella torkolatától le az Adriáig, a Tagliamento keleti partján csaknem teljesen egyenes észak-déli irányban húzódik 90 km. hosszúságban.

Most már minden előfeltétele megvan annak, hogy a Tagliamento átlépve tovább folytassuk előnyomulásunkat nyugat felé.

A Szigligeti-Társaság felolvasó ülése.

Schöpflin Aladár Nagyváradon.

A Szigligeti Társaság ma délután 5 órakor a városban díszteremben tartandó felolvasó ülésével nyitja meg idel esasonját. Nagyvárad műveltségének körében élénk az érdeklődés az irodalmi ünnepek iránt, amit annak kitűnő programja meg is érdemel. Közéletünk számos előkelősége megígérte megjelenését, úgy, hogy az ülésnek előreláthatólag nagy számú közönsége lesz.

A felolvasó ünnep teljes műsora a következő:

Megnyitó. Elmondja Sas Ede, a Szigligeti-Társaság elnöke.

A kritikáról. Irta és előadja Schöpflin Aladár tanár, vendég.

Tompai Mihály. Költemény. Irta Sas Ede; előadja Bihari Akos, a Szigligeti-Társaság rendes tagja.

A Tarcsay lányok. Elbeszélés. Irta és felolvasa Bányi Andorján, a Szigligeti-Társaság rendes tagja.

Költemények. Irta és előadja Bányi Andorján, a Szigligeti-Társaság rendes tagja.

Költemények. Irta és előadja Bányi Andorján, a Szigligeti-Társaság rendes tagja.

Lorber Bernáth modern gépekkel berendezett
 ékszer és aranyáru készítő műterme
 f. évi augusztus 1-én Nagy Sándor-u. 2. sz. a. megnyilt.

Schöpfle Aladár, a társaság bírója vendége tegnap délután megérkezett Nagyváradra. Tiszteletére a Társaság tagjai ma, vasárnap déli 1 órakor a Rimánóczy vendéglő éttermében társasbúfára gyűlnek össze, amelyre a rendezőség művelt társadalmunkból az irredslem barátait szívesen látja.

Bélgő jegyek az előadásra ma, vasárnap délelőtt a Hegedűs-hírlépirodában, délután pedig a pénztárnál kaphatók és pedig a legméretekeltbb áron. Földesintéti díj hely 1 korona, beléptijegy 60 fillér, karzati díj 30 fillér. Felvilágosításokat a Szépművészeti Társaság kulturális osztálya köszönettel fogad a rendezőség.

Amerikaiak harcolnak a nyugati fronton.

Berlin, november 3. A nagyfőhadparancsnok jelentése:

Nyugati harcok.

Rupprecht bajor trónörökös vezérőrnagy hadserege. Eddig és kedd a harcok tevékenységét valamennyi hadseregénél korlátozta. Flandriában az ellenség erős tüstait tartotta Dixmuiden városát és az ahhoz utalnakzó vonalakat. November elsőjéről másodikára virradó éjjel zavartalanul végrehajtottak vonalaink a Chemin des Damesről már régebbi idő óta tervezett át-helyezését. Összes mozdulatunk rejtve maradt az ellenség elől, aki még tegnap délig élénken tűselt feladott állásainkra.

A rajcsa-mareei eszterom mentén egy feladat előzetesünk alkalmazásból észak-nyugati katonákat szállítottunk be foglyokként.

Rpülők a november elsőjéről másodikára virradó éjjel bombákkal támadták meg Londont, Chathamot, Kavassentot, Ramsgatet, Margatet és Dünkirchert. A nagy többség jó hatásra következethetünk.

Az utóbbi napokban harcok repülőink között Müller hadnagy harmadik osztályára, Büchler alhadnagy huszadik osztályára, Böhme hadnagy huszadik osztályára, Bonngarth hadnagy huszadik osztályára légi győzelmei számát.

Keleti harcok.

Dünaburgnál, Smerecznál, Baranovicánál és a Zircu afő folyásánál a tüzérségi tevékenység újra feléledt.

Macedóniai front.

A tüzérségi harc a Verdaxól keletre jelentékeny erőre fokozódott.

Ludendorff, első főállásvezető.

* Az Egyesült Bank és Takarékpénztár r. t. értesíti ügyfeleit, hogy a VI ik 6% os hadikölcsön végleges címle eit szar nek idén kiadott pénztári és számvények ellenében a pénztári órák alatt kiszolgáltja

200 ezernél több olasz fogoly, 1800 ágyu.

Olasz harcok. Budapest, november 3. (Hivatalos.) A Tagliamentóról a helyzet változatlan maradt. A foglyok száma már túlhaladja a kétszázötvenezeret. A zsákmányolt ágyuk száma pedig több mint esernyolcszázra emelkedett. Megbízható adatok közlését az alapos megszámlálás utáni időre kell tenntartani.

Keleti és délkeleti harcok. Budapest, november 3. (Hivatalos.) A helyzet változatlan. A vesérkas főnök.

Megszámlálhatatlan az olasz zsákmány.

Olasz harcok. A nagyfőhadiszállás jelenti: Nem volt nagyobb harc cselekmény. Eddig kétszázezernél több hadifoglyot és több mint ezernyolcszáz löveget számláltunk meg. A géppuskákban, aknavetőkbén, gépkocsikban, málhákban és egyéb hadiszerveben ejtett zsákmány még megközelíthetőleg sem volt megállapítható.

Ludendorff, első főállásvezető.

A semlegesek menekülnek Észak-Olaszországból.

Budapest, november 2. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: A semleges hatalmaknak essokolaszországi konzuljai felhívták állampolgáraikat, hogy a Verona-Pádua vonalól keletre fekvő területet hagyják el. Valencét is horvátok mitják a veszélyes terület vidékben.

Az olaszok Isenzo csatájának vesztesége.

Budapest, november 3. (Saját tudósítónktól.) Baseliől jelentik: A lepek az olaszoknak az eddigi XI. Isenzo csatában szenvedett veszteségét 1 millió és 600 ezer emberre becsülik. A hadsereg eddig annyira felkemelt, hogy kérdés, a Pó mellett megtudnak-e állani.

Újabb forradalom készül Oroszországban. Mik az oroszok békefeltételei.

Budapest, november 3. (Saját tudósítónktól.) Kopenhágából jelentik: Moszkvában a forradalom kitörését várják, Oroszország deli részén, Irkutcskban egy Amerikából visszatért anarchista vezetésével a felkelő helyőrség a parancsnokot elfogta; Poltavában a harctérről hazatérő katonák félelmes terrort gyakorolnak; a kazáni helyőrség elhatározta, hogy feloszlik, Viborgban Valisjev hadseregpáncsnokot és 3 ezredet szó szoros értelmében szétéptek, egy vezérőrnagyot bajonetre szurva a tengerbe dobtak. Monsepo partján csaknem minden fán egy-egy üszt hullája lóg.

Pétervárról jelentik: A hadseregpáncsnokságuk intézkednie kell, hogy a nyugati országrészekben a csapatokat reorganizálják.

Budapest, november 3. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: A pétervári távirati ügynökség jelenti: A paraszt képviselők tanácsa a mun-

kasztanácának a párisi konferenciára küldött képviselőinek adott megbízásokat elvetette, azok helyett új utasításokat adott, amelyekben követeli Oroszország az annexió és hadikárpótlás nélküli békét, a népek önrendelkezési alapjogát, követeli a titkos szerződések megszüntetését, a fegyverkezés csökkentését, a döntőbírság felállítását, azonkívül a szövetségesek zárják ki a különbéke gondolatát, a hadviselők mondjanak le a háboru utáni gazdasági háboruról, a megszállott területeket ki kell üríteni, Oroszország néptörzseinek önrendelkezési joga biztosíttassék, Lengyelország függetleníttessék, valamennyi lengyel terület autonómiát kapjon, továbbá Belgium, Montenegró és Szerbia állíttassék helyre, veszteségüket nemzetközi alapon pótolják, Szerbiának biztosítsák a kijárást az Adriai tengerre; Elszász-Lotharingia kérdését népszavazás döntse el.

Női kabátok
Leány kabátok
Gyermek kabátok
Velour kalapok

Ruhaszövetek, mosókelmék, selymek, bársonyok,
fehérneműek, szőrmék, blousok, harisnyák, kötények,
szőnyegek és függönyök! Uri- és női divatcikkek!
CZILLÉR IMRE nagyáruházában.

Harc a kenyérért.

Tizenkilenc pályázó egy, esetleg két állásra.

Nagyvárad városánál Hegedűs Lajos írodatiszt nyugalmába lépése által megüresedett egy írodatiszti állás.

A polgármester által meghirdetett pályázat két állásra szól és pedig a megüresedett írodatiszti állásra és arra az esetre, ha valamelyik írrok válasszatának megüresedése, az így megüresedő írroki állásra.

Tegnap járt le a pályázati határidő s a két állásra 18 boldog ember és egy a megüresedtől pályáztak.

Ha a pályázat érdekesen mutatja, hogy egyik-másik városi alkalmazott hosszú év tizedekig szolgál a városnál a legesekeisebb javadalmasok mellett. A pályázók között vannak, akik 20—26 éve havidíjazók, vagy írrokok s akik most remélnék, hogy hosszú szolgálatauk után pár száz koronával jobban álljanak állásba jutásnak.

Ha végignézzük a pályázók névsorát, azt látjuk, hogy az összes pályázók mind busgó munkások s városiak s éppen az teszi mehéssé a választást.

Az írodatiszti állásra pályáztak:

Akhandesz István írrok, aki már 23 éve busgó munkásságot fejt ki a város adóhivatalánál, nagy családdal bír.

Abrahám Jakab írrok, 17 éve szolgál a városi kerület adószámfejtési munkáját végző nagy pontossággal, szintén nagy családot tart szerény jövedelméből.

Baranyi László írrok, 20 éve szolgál.

Dajka Sándor írrok, 23 éve szolgál, a városi hivatal iktatóját veseti pedáns pontossággal, busgalommal.

Homolcsák Antal adóvégrehajtó, 19 éve szolgál, lelkiismeretes, szorgalmas munkása a városnak, szintén nagy családdal bír.

Molnár István írrok, 18 éve szolgál, önállóan veseti a bejelentő hivatal szigorú pontossággal és odaadással, szintén családos ember.

Wallerstein Etelka írrok, 15 éve szorgalmas munkász. Ő volt a város első megválasztott női tisztviselője.

Az írodatiszti és írroki állásra pályáztak:

Angyalffy Andor adóhivatali beosztás, 4. éve szolgál, több ízben mint helyettes ügyosztályvesetől teendőket végzett.

Beesey László volt köztisztviselő felügyelő, 7 évig szolgál; jelenleg a harcolón van.

Kráhm László havidíjazs, 16 éve van a város szolgálataiban; évek óta fontosabb teendőket végzett a rendőrségnél. Már jóidő óta nyugalmába vonult Hegedűs Lajos írodatiszt teendőit végző. Szorgalmas, busgó munkász.

Lakatos Sándor havidíjazs, 10 éve szolgál; a rendőrség egyik ügyes, szorgalmas alkalmazottja; családos ember.

Papp Sándor adóhivatali szakíjnök, 6 éve szolgál; szorgalmas, tevékeny munkász, aki számítási munkákat végzett. Jelenleg katonai szolgálatot teljesít.

Sáhy József adóbeosztás, 11 éve szolgál.

Schwartz Adolf havidíjazs, az összes pályázók között a legidősebb, 26 éve szolgálja a várost. Évek óta önállóan veseti az adóhivatal iktató és kifizető ügyosztályát, majd a közigazgatási iktató. Busgó munkása a városnak.

Szöke András havidíjazs, a katonasági osztályánál 9 év óta fontosabb teendőket végezve megismerve a pontos, szorgalmas munkász.

Végül egyedül az írroki állásra pályáztak:

Andriksa Antal havidíjazs, 7 éve busgó, pontos munkájával az országos hívtalálási elismerést érdemelt ki.

Fodor Béla havidíjazs, szintén 7 éve van a város szolgálataiban. A rendőrségnél oszító munkát végez nagy busgalommal.

Varga József havidíjazs, 11 éve szolgál; a számvevőség igen hasznosító alkalmazottja s a főszámvéső nagy elismeréssel nyilatkozik munkásságáról.

Végül még pályázott Blum Simon községi írrok Margittáról.

A fővárosi félmillióss szeszszalás egyik tettesét Nagyváradon elfogták.

Ismeretes az a rajzoltos félmillióss szeszszalási történet, amely az egész ország színtjét foglalkoztatta annak idején s az embereket nagy lán fogta el, mindenki el akarta fogni az állítólagos szeszszalót. Fekete Lajos, akinek nagy ösziq volt kitéve a fejére. Sok embert megbarcoltak amlatt, hogy hasonlítót a Fekete Lajos személyleírásához.

Kohn Lajos marosvásárhelyi kereskedő tetts a feljelentést — amlatt ismeretes — aki passza szeriat 500 koronát listelt ki egy Fekete Lajos nevű elegáns urak, a budapesti Vigzinház kávéházban, aki azonban a rendelt szeszt nem szállította.

Mindjárt gyanus volt, hogy Kohn Feketét — amlatt azt bevillotta soha életében nem látta, úgy hogy rövidesen a feljelentésre hárult a gyanu, ami megerősödött, mihielyt kiderült, hogy a péns, az állítólag kiosalt fél millió korona nagy része nem is volt az övé, hanem Rosenfeld marosvásárhelyi és Weinreb budapesti kereskedők, akik Kohn listák meg szeszszalással Kohn Lajost a fővárosi államrendőrség is is taróttatta, azonban Kohn állhatatosan tagadott és megmaradt az ő Fekete Lajosra amlatt.

Az államrendőrség nem hagyta annyiban a dolgot, hanem folytatta a nyomozást, amelynek során hosszú kutatás után kiderítették, hogy Kohn Lajos megbízást adott jövedelméből sógerának, Abraham Lászlának, aki szintén marosvásárhelyi kereskedő, hogy az egyik fővárosi veseti podgyászraktárból válasson ki egy táskát.

Mint kiderült, Abraham László nem maga vállotta ki a podgyászt, hanem Pongor Lajos kereskedőt biata meg, akinek 500 korona fáradsági díjat fizetett. Abraham — amlatt Pongor vállotta — azt a jelentést tetts előtte, hogy harisya áru van a táskában.

Az államrendőrség ügyes detektívvel ezen nyom alapján meg is kerítették a félmillióból elég jelentékeny összeget: 325 ezer koronát, vagyis sejtelmükben nem oszólítottak, hogy a táskában kell lenni a félmilliónak vagy legalább is a kiosalt péns egy részének.

Most már csak a tettszárak egyikét, Abraham Lászlót kellett kideríteni, Bessimre utón meg tudták, hogy Abraham jelenleg Nagyváradon tartózkodik. Két ügyes fővárosi detektív Nemes és Siat máry tegnap bejutott Nagyváradra jöttek a keresett veset felismeréséért.

Ekkorán azonban Bott György megváradi det-kív már nyomra akad: Abrahamnak aki a „Pannoniában” volt megszállva s nem is sejtette a fenyegető veszedelmet. Ugyanis tegnapelőtt este telefonártsalván jött Marosvásárhelyről Jánossy Gyula tő. főkapitányhoz, hogy Abraham László Nagyváradon van. A főkapitányhelyettes megbísta Bott Györgyöt az Abraham felkutatásával, aki rá is akadt a Pannoniában, ahol beszélt szobában aludt, Bott kérdéni akarta a feltűnést, azért nem dörömbölte fel, hanem az ajló előtt őriate a fellelált büntársat s ott strázsált egész reggelig, míg Abraham fel nem ébredt és ki nem jött szobájából. Mindjárt nyakoncsapta és bekísérte a rendőrségre, ahol átadták a budapesti detektívoknak, akik még tegnap éjszaka Budapestre kísérték Abrahamot.

Két szegény tót legény.

Hogy fizették ki munkásaikat Fried Mayer és Vég Izrael?

Nagybárodon februárban rók gőrgötőhes munkásokat kerestek Fried Mayer vállalkozó részére. Két tót munkász: Morong József és Mandek János el is mentek hozzá. Fried Mayer felküdte őket a hegyekbe s ott dolgoztak is. Mikor azonban véget ért a munka, nem tudtak hozsájutni a pénzhez, majd itt, majd ott adott terminust a vállalkozó és veje, Vég Izrael.

A két ember megunt az ide oda járalkást s egy szép reggelen felkeresték Vég Izraelt, megkérve, hogy fizesse ki őket. E látogatás egy büntügyi feljelentéssel végeződött, amelyben Vég Izrael veset vádolta a két munkásat, hogy behatoltak az erdőköznyóba, s Mandek János a nyakát fogta meg, míg Morong József fejét emelt rá, majd ráítve így asólt:

— Te zsidó, ha nem adod ide a listó-szűnket, megöllek.

Vég Izrael csak dacára nem adta ki pénzüket, hanem mint mondta, összeszett.

Zsarolás kísérletének büntettsé miatt vonta kérdőre tegnap a nagyváradai királyi törvényszéknek Seress Barón elnökletével működő tanácsa (bírák: Stacho Károly és Vajnavszky Vince, jegyző Messy Ákos dr, ügyész Medvigy István, tolmács Cserba János, védő ifjabb Zige Miklós dr.)

Morong József vádlott elmondja, hogy ő maga egyedül ment el Vég Izraelhez, aki a munkát tőle átvette. Bemenet előtt az ajtó elé tetts a biatát. „A zsidó, vállotta a vádlott, felhasználva azt, hogy én lehajoltam, hönöm alá nyult és a kunyhó kösépén őz tüshöz húzott s abba bele akart dobni én ere őt eltaszítottam megamótt, de nem ütöttem meg. Mután nem tudtam vele beszélni, otthagytam.

Mandek János vádlott azt vallja, hogy ő külön volt Vég Izraelnél, kérts a bését, de es kilökte. Őket Fried Mayer fogadta fel, s veje vette át a munkát. „A zsidó nem először csináltsa azt, hogy nem fizetett, s fiamnak is megette ötven koronáját.”

Vég Izrael tanu felitett kalappal lép be a tárgyaló terembe.

Seress elnök: Vegys le a kalapját még oda küls, mielőtt a dolgot es, így bírápai? Mit volt maga Nagybaródon?

Megdühöznek is gyűlnek a ruha, se-lyem darabkákat, s öltöztetik a babákat.

Felszólítunk még egyszer mindenkit, hogy ki mivel tud járuljon hozzá a fenyvesnek igérkező, nem mindennapi vésérhoz. Ugyan fuk készíthetnek lombfűrészrel, kis kaba (gyat, aszalt, székot, lányok fcsenek kis képeket a babaszoba számára, csináljanak szép díszes balzsám felszerelést, karfacsipcsa díszet, a kinek van új ideje, itt az ideje, használja fel a nyomergök jávára, vagy jöjjen el hétfőn és csütörtökön d. n. 5-7-g Teleky-u. 13. sz. a Növendési Hivatalba, terulhat ott annyi ügyes dolgoz, hogy öröme lesz benne.

Am egyetlet elntő sége felhív minden- kít a közreműködésre a jóthoronyág nemze munkájában.

Az Elnökség.

Napirenden a lakásszükség.

Egy törvényozéki jegyző lakás nélkül.

Tegnap délután dr. X. törvényozéki jegyző látogat, kimondva tántorgott végig az utcán. Lakást keresett napok óta. Kál váráját így zordította el:

— Lakásomat felmondotta házigazdám én szorban hivatalomban délelőtt 8-tól 1-ig, délután 3-tól 7-ig, néha 8-ig voltam elfoglaltva lakás után csak elvélve járhattam, akkor is eredmény nélkül. Se egy, se két szobás lakást nem kaptam, többet pedig nem bírok fizetni. Rémszokadt a november eleje s most azóta öt gyermekemmel lakás nélkül vagyok s kénytelen leszek botelbe menni, ha bírom fizetni. Most külön szabadságot kaptam a törvényozéki elnökségtől, hogy lakás után járjak. Eddig eredménytelenül. Nincs üres 1 és 2 szobás lakás.

Essal továbbtorgott adpatár, kimondva.

Megkérdeztük Lukács Ödön polgármester helyettesét, aki a lakáspolitikai kérdésben tizenkét év óta igyekszik felrázni a város esunnyadó tevékenységét, hogy mit tenni elvárhatunk a kérdésben. Az ezer gondtól körülvevő jegyző ezeket válaszolta:

— Szükségemnek tartom a lakáskérdés napirendre hozatalát. De nem kereshetek semmibe, hiszen a községfejlesztés ügyét is csak a legnagyobb lelki erővel tudom elvégeztetni. Ha 1905-ben megkérdeztem a kiskécskék építésének kérdésében az elnökkel a lakás, a törvényhatósági bizottság határozott is, a miniszter kérésére helyezett a segítőget, hogy 1914-re megkezdhetjük a kiskécskék építését. De ekkor kitört a háború természetesen lekerült a kérdés a napirendről. Most azonban, mint a köcskék mutatja, a kérdés halaszthatatlanná vált, napirendre kell tűzni s tárgyalásokat kell kezdeni az építkezés mielőbbi megkezdéséért. A magánok, a nagytőkés s a vállalkozói származás bizonyára megtalálja a maga számára a szükséges tevékenységei mellett haladhat a város intézkedéseivel. Ha ilyen jelenségek merülnek fel, mint a törvényozéki jegyző, egy intelligens, középkeresetűbe tartozó ember lakás nélkül való maradása, az a végző szűkötség indokoltja fogja tenni az úressen álló lakások, paloták, ülést helyiségek le-

foglalását s a hajlék nélkül maradtak elhelyezését.

A háború óta a kérdéssel nem foglalkozhatom s ezt a kérdést, úgy gondolom, a polgármester gondoskéréseba kell bocsátani.

A magunk részéről legelő lépésnek tartjuk: az itt megkezdődő galileusok sürgős elfoglalását. Röviden felszabadul egy szegény lakás a nagyváradiak számára.

..HÍREK

Van-e sirkeresztje, van-e szemfedője?

Ki tudja, hol fekszik, hol a temetője, Van-e sirkeresztje, van-e szemfedője? Szüges koporsóját ugyan ki faragta? Volt-e ott mellette, aki megsiratta?

Senki se siratta, tán el se temették. Tán a szanitések föl se is szedhették. Paripák patkója sárosra taposta: Csak az ég könnyezte, csak a zápor mosta.

Ninesen, aki a sirján most gyertyát égetne. Döngő nehéz ágyuk döngnek felette. Puszkák tüze villan halottak estéjén. Pusztító harag forr ember-szívek mélyén.

Ki tudja, hol fekszik, hol a temetője? Itt messze siratja két árva szülője. Kicsi gyertya mellett el-el-sirdogálnak. — Imádsággá válik szívükben a bánat.

Radányi K.

Negyedik Károly.

Károly királyunk névnapját ünnepel ma Magyarország. Ha az évforduló dicső és nagy napjal körözt virrad nekünk. Károly király tudoralkotásokról azent tekintéssel sirított meg ezt az akaratát, hogy egyedül élje az, hogy a világnak visszatérje a békét. Ellenzései nem törődésével fogadták ezt a királyi kijelentést a Károly király a száját fővárosába aint folytatja azt a háborút, amitől jószágos királyi szíve vissza kordul a amelyet ellenségei rákényszeríttek. Királyunk áldott nevéhez s mi legmagyobb dicsőletünk emléke fűződik. Isten megengedte neki érnie hogy dicsőlet dicsőletre értesen, habár a békének nincs ma nagyobb barátja, mint ő.

Mióta felkelt fejére tették a koronát, királyi tisztelettel egy nagy szívű ember szelidége, megbecsülő kegyessége és jószága ugázott elő. Ha a jószágos kegyesség még h a nagyobb kötelekkel fűzi hozzá Magyarországot szívét, mint azok a fényes diadalok, melyekkel Isten őt megajándécolta. Katonáinak rajongó szeretete fele oly hatalmasá az a hadsereget, melynek nem állhat ellen senmi. Egy erős birodalom népének szeretete keresi fel ma nevnapján a magyar királyt.

A király névnapja alkalmából a székesegyházban d. e. 9 órakor ünnepi nagymissa lesz, melyet gróf Széchenyi Miklós megyéspüspök mond. Az ünnepélyes szentmisén az (szegény katonái és polgári hatóságok részt vesznek.

* **Vasárnap a templomokban.** Holnap, vasárnap a székesegyházban és a plebánia templomokban az isteni tiszteletok a következő sorrendben tartatnak: A székesegyházban reggel 7 órakor szentbeszéd és szentmise, délelőtt 9 órakor ünnepélyes szentmise, délelőtt negyed 12 órakor csendesmise; délután 3 órakor vecsernye, — a váradi-olasz plebánia templomban: reggel 7 órakor, 8 órakor szentmise, délelőtt 9 órakor ünnepélyes szentmise és szentbeszéd, délelőtt fél 12 órakor szentmise; délután 3 órakor litánia, este fél 7 órakor szentbeszéd és háborus ájtatosság; — a Szent László templomban: reggel 7 órakor csendesmise, délelőtt 9 órakor szentbeszéd és ünnepi szentmise; 11 órakor szentmise; — délután 3 órakor litánia, este 6 órakor háborus ájtatosság; — a váradi velencei plebánia templomban: reggel 7 órakor szentmise, reggel 9 órakor ünnepi szentmise és szentbeszéd; este 6 órakor prédikáció és háborus ájtatosság. — A kapucinus atyák templomában: reggel 7 órakor csendesmise, délelőtt 10 órakor csendesmise, délután 4 órakor litánia és szentbeszéd.

* **Wekerle a királynál.** A M. Tud. Jeleuti Bécsből: Wekerle délelőtt a királynál kihallgatáson volt. Beszámolta a választási jogi törvényjavaslát, a költségvetési és egyéb bejelentendő javaslatokat. Azután visszatért Bécsbe, ahol a külügyminiszter tárlumban hosszasan értekezett az osztrák miniszterekkel, köztük Czerninrel és Seidlerrel, Este háza utasított Budapestre. A delegáció egybenívását decemberre tervezik.

* **Czernin Berlini útja.** Bécsből jelentik: Czernin külügyminiszter kíséretével Berlinbe utazott.

* **A Kath. Kör vetítőestéje.** Igen érdekes és tanulságos lesz a Kath. Kör keddi vetítő estéje, melyen Bertram Bruno, a prágai főgimnázium jeles tanára fog előadást tartani az oceanról. Az előadás, melyet szobánál szobáig vetített képek kísérik, délután 5 órakor kezdődik.

* **A Kath. Növendő Egyesület értekezlete.** A Kath. Növendő Egyesület hétfőn délután fél 6 kor a Szt. László ünnepi házában a szokásos összejövetelét tartja, amelyre az elnökség az egyesület működés és rendezettségét valamint a Szociális Munkaszövetésület nagyváradi Leányklubja tárgyalt tisztelettel meghívja. Az elnökség itt nyilván is kifejezi azt az örömet, hogy ezek az összejövetelek mindinkább látogatottak lesznek, amint azt a múlt győzele is bizonyítja és különös öröme tölti el azért, hogy az ifjú leányklub gárdája oly szép számmal és melegen érdeklődéssel látogatja ezen összejövetelt. Ez a jövő szociális munkát illetőleg a legszebb reményeiket tölti el.

* **A Katholikus Népszövetség mai moxidatánja.** Mint már jelentük, a Kath. Népszövetség ma, vasárnap délután ismét moxidatást rendez a Kath. Kör Szent László-terében. Műsor a következő:

1. Mester hirdő (háborus)
2. Rézsodatt vámszedők (humoros).
3. Newyorki baromfi tenyész és (terma)
4. Megmentés (vigjáték).
5. Trója pusztulása (elágerkép 2 falvadásban).

Belsődíj Népszövetségi és Kath. Kör tagok számára 30 fillér. Vendéjegy 50 fillér. T. romnyítás fél 5 órakor.

Német repülők támadása London szíve ellen.

Budapest, november 3. (Saját tudósítónktól.) Berlinből hivatalosan jelentik: Bombavető rajaink egyike elsejére virradóra eredményesen és erőteljesen támadta meg a katonai célú telepeket London szívében, továbbá Greves, Chatham, Ramsgate, Margate és Dover kikötővárosokban. Londonban, Chathamban és Ramsgateban nagy tüzek támadtak.

Más bombavető rajok megtámadták Dünkirchen erődjét és csapattáborait, valamint a flandriai front mögötti katonai intézményeket. Súlyos robbantást és tüzet okoztak. Sértetlenül tértek vissza.

Budapest, november 3. (Saját tudósítónktól.) Londonból hivatalosan jelentik: London ellen intézett legutóbbi légi támadás alkalmával csupán 3 repülőnek sikerült London szívéig eljutni, bár a támadó gépek száma 30 volt. Aránylag csekély kárt okoztak. Összesen nyolcan haltak meg és 21 egyén sebesült meg.

Valószínűtlen az olaszok ellenálló képessége.

Budapest, november 3. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamiól jelenti: A »Rotterdamische Currant« nem hiszi, hogy az antant segítséget küldhessen az olaszoknak. És a segítség súlyosan gyöngylené a nyugati frontot, azonkívül a segítő csapatok elküldésére idő sincs. Ha az olaszok eddigi kiépített hegyi állásukat sem tudták tartani, valószínűtlen, hogy az ellensegnak a sikeres folyóin való átkelését meg tudják akadályozni.

Ujabb kérelem a nyomdai iparban. A közönség bizonyára elérik meglepetéssel olvasva a címet: újabb kérelem a nyomdai iparban! Hiszen míg néhány hónapja, hogy ezzel az újsgal találkoztunk. A munkások hivatkosva a megélhetés egyre fokozódó küzdelmeire, most ismét megkeresték a Nyomdatulajdonosok Országos Szövetségét, hogy munkabérelket emeljék föl. Hosszas, legalmas tárgyalás folyt a kérdéssel Budapesten, a munkások és munkások között, amikor is a munkások joggal hivatkoztak arra, hogy fiatalokra, az egyre jelentősebben emelkedő árak mellett, oly tarbak hárnának, amelyek a vidéki nyomdaiipart valószínűleg válságba döntik. Hogy ez nem túlság, kiviláglik abból az egy tételtől, amelyet idéshatunk: a béke idején ugyancsak 3000 korona volt egy végen papír ára, ami most 20,000 korona — még ilyen hallatlan drágán is alig kapható. — Végre is, ugyanezen — létszámú megegyezés, a melynek értelmében a munkások és segédmunkások fizetése november elejétől kezdve 624 koronával emelkedik, hogy az milyen terhet jelent a nyomdatulajdonosokra, azt főlöszlegesen meggyarúnunk; ami természetesen elkerülhetetlenül maga után vonja a nyomdatványárak emelését és a legközelebbi időben az újsgok elfizetését árnyba hozását is az egyre növekvő munkabérelkekkel és anyagárakkal.

Népszerű főiskolai tanfolyam.

A nagyváradi kir. kath. jogakadémia tanári kara Nagyvárad város tiszteletére több tudós tagjának bevonásával gazdag műsorú és változatos tartalma népszerű tanulmányos előadásokat rendez a háberu alatt oktatási helyiségül szolgáló Kálvária Kör Szent László termében. A jogi, közgazdasági, művészeti, orvosi, bölcselati, irodalmi és katonai tárgykörökből volt előadásokat 1917 nov. 7-től 1918 április 24-ig minden szerdán

este 6 órakor tartják. Az előadások sorozatát nov. 7-én dr. Bozóky Alajos m. kir. udv. tanácsos, a jogakadémia v. igazgatója nyitja meg. Az előadások célját fejtegeti dr. Buday Gyula kir. jogakadémiai dékán. Ugyanakkor előadást tartanak a mely előadásokat nov. 14-én is folytatják: dr. Horváth János egy. m. tanár, »A XX század története« és szíriaszíjhat Bartha László m. kir. honvédszászad, hadapródiskolai tanár »A modern háború« címen. Nov. 21-én és 28-án dr. Karácsonyi János püspöknek, a magyar tudományok akadémia r. tagjának »A magyar honfoglalás, Nagy Lajos kir. kir. és dr. Galamb Pál hadapródiskolai tanárnak »Regény és dráma c. előadást tartanak sorra.

A városi konyhák heti étlapja. Tudatom a városi konyhákéval, a Szatmari-utcai városi konyha heti étlapja a következő:

Vasárnap paradicsom leves, töltött káposzta, diós és mákos piskóta, Hétfő húsléves, főttbuz, töltött paprika, savanyú burgonya, turós laska. Csütörtök libaborsó-leves, savanyú káposzta, serlecs pecsenye, almás béles. Péntek foghagyma leves, húska, babfőzelék, tyúkos galuska. Szombat rezezt tésztaleves, virsli, töltött káposzta, tejbe da.

Körös utcai városi konyha heti étlapja pedig a következő: vasárnap libencs leves, paradicsomos káposzta, kolbász feltéttel, sülttészta. Hétfő húsléves, babfőzelék, főttbuz feltéttel. Kedd rezezt tésztaleves, sárgarépa főzelék, bécsi szelet feltéttel. Szerda almásleves, savanyú túró, laskváros dereje, csütörtök kórnymagos leves, töltött paprika, almásleves, péntek daralvas, töltött káposzta, virsli feltét, mákos laska. Szombat húsléves, paradicsomos burgonya, serlecsült feltéttel.

A Pekete Sas szíriaszíjhat levő hatóság munkái étlapja pedig a következő: Vasárnap sültgulyás, káposzta, sültbuz. Hétfő szelet. Hétfő húsléves, sárgarépa főzelék, főttbuz, tarkadit. Kedd savanyuleves, töltött paprika, káposztás kocka.

Szerda tarhonya leves, káposzta, burgonya sült, turós lepény. Csütörtök húsléves, paradicsomos káposzta, főttbuz, mákos piskóta. Péntek burgonya leves, savanyú túró, turós metélt. Szombat húsléves, töltött káposzta, főttbuz, laskváros piskóta. Nagyvárad, 1917 november 3-án. Lukács Odón, polgármester-helyettes.

Az új egyházi törvénytervezet a főiskolákon. Az új egyházi jogi kódex már 1918. évi pályázatán kezdve hatályba lép az egész egyház területén. A theologiai főiskolák és egyetemek ügyelt intéző bibor-noki kongregáció már most rendelkezett, hogy mindazon theologiai főiskolán és egyetemen, melyek a kongregáció rendelkezése alatt állnak, ezt az új egyházi törvénytervezet elfadják a hallgatókkal teljesen megismeressék. Elrendeli a kongregáció, hogy a főiskolákon a hallgatókkal megismeressék magát a törvénytervezetet a annak pontos elemzését. A tanárok kötelesek az előadásban megterteni az új kanonai törvénytervezet sorrendjét, fejtegetni az az címeknek pontos sorrendjét a úgy kell tárgyalni az egyes kanonokat. Mielőtt valamely jogintézményről szólanának, kötelesek a tanárok előadást annak a jogintézménynek keletkezését és az idők folyamán rajtuk beállott változásokat. Maga a törvénytervezet felszólít minden más egyházi jogi tankönyvet, de ha mégis ilyen tankönyvek léteznének, a kongregáció kötelezővé teszi a tankönyvíróknak, hogy tartsák meg a törvénytervezet sorrendjét.

Nem tudja eltemetni a gyermekét. Kovács Lajosné hadbavonult feleségének (Gyöngyut utca 3. Kálvária) meghalt egy gyermeke, három gyermeke betegesen fekszik. A gyermek temetésére szükségessé válik hiányzik, kéri a jó embereket, segítsék őt abban, hogy gyermekét eltemesse.

Fogolytábor főiskolai hallgatóknak. Az orosz fogolytáborúban, a Nádlerje fontos hírt közöl. Először az osztrák-magyar hadügyminisztérium külön hadifogolytábor eladási azok számára, akik a háború alatt főiskolai hallgatók vagy tanárok voltak, isbe övé téve közös tudományos továbbképzésüket. Könyvet és egyéb segédanyagot kölcsön kapnának az egyes fogolytáborok, a költségeket a Vörös-Kereszt társaságok viselnék. A megvalósulásának ennek az ügynek idején persze az ellenséges kormányokkal való megegyezéstől függ. És még ennél is előzetes is ügyesbbnek tartanók azt, ha ilyen fogolytáborokra már szólkégg sem lenne.

A cérna árának maximalása. A nem kereskedelmi minisztérium annak 61850—1917 az leírata alapján értesítjük az érdekelteket, hogy a nevezett minisztérium az megkötötte a m. kir. minisztériumnak 3882—1917. M. E. az rendeletét a pamutárakéért és a pamut alszálkákért követelhető legmagasabb ár megállapításáról, továbbá a pamutból, lenből készült, vagy szilvából készült mindennemű cérnának a magyar szent korona országain kívül eső helyre történő szállításához szükséges igazolványok tárgyában, mely rendelet a kamaránál a hivatalos órák alatt megtekinthető. Nagyvárad, 1917 november 3. A nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara. Szatmari Ferenc az elnök helyettes, dr. Sarkadi Lajos ak. titkár.

Mégja — a Vigadóban. A Vigadó mozgószínház az új asszociációval szolgál. A Palcskei nótárius helyett, amely szállítás nehézségeket miatt nem érkezett meg, egy rendkívül érdekes német magyar film alágszín mutat be. Mégja a darab címe, a Corvin-filmgyár remeke, egy kalandos regényes pályafutását ábrázol meg előtünk. A nagy siker garanciája az, hogy Nyáray Antai, Várkonyi Mihály és László Juci játszik a főszerepeket. Előadások délután 3 órakor kezdődnek.

*** Adományok.** Oláry Gyula sírköszörű megváltása. 20 koronát juttatott hozzá a hadiárvák javára. Osv. Bohun Lajosné az elcsúszt hűsők árváinak 5 koronát adományozott szerkesztésünk útján ár hivallgató megváltása címen. Bakacs József 20 koronát adományozott hasonló célra. Rendeltesseit helyére juttatjuk.

*** Részegségében felakasztotta magát.** Csonka Mihály 45 éves bérkocsitulajdonos tegnap este 6 és fél hét óra között Lukács György u ca 14. szám alatt levő istállójában a mesterségszédára felakasztotta magát s mihe felelőre csúszta és levetta már halott volt. A gyorsan behívott Mayer László tiszai főorvos már csak a halált halált konstataálta. Bött György detektív pedig azt állapította meg, hogy kétségkívül öngyilkosság esete fogorogn. Az öngyilkos tegnap részegen tért haza és nagyon el volt kimerülve, az öngyilkosság okát hozzátartozói ebben az elkészeredésben látják.

*** Női vívó és svéd torna tanfolyam.** November 1-vel új női vívó és svéd torna tanfolyam nyílt heti két órával és pedig: csütörtök d. u. 4-5 ig és vasárnap d. e. 10-11 ig. Tájékozódni vagy beiratkozni lehet hétfő, szerda és szombat délután 3 és 6 óra között a Rimandey utcai vívóiskolában.

*** Szünet az ipariskolában.** Folyó hó 4-én, vasárnap, 6 óráig a király nevelőintézetében az ipariskolai előadások nem fognak megtörténi. Szűcs István, igazgató.

Ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Független, kézimunka, kefengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS
kelefestő, vegytisztító és gőzmosógyműhely
Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi fizet 14-32.

*** Értesítés.** Tisztelettel értesítom a n. é. köztársaság mint volt vevőmet, hogy cipőszemélyemmel szemben meggyitoltam Palotai Antal, Fűves u. 25.

*** Német nevelőnő,** aki szép bizonyítványokkal rendelkezik, kath hitus családok alkalmazást keres. Tájékozást nyújt dr. Izark Guntáv ügyvéd. Telefon 416.

*** Most az ideje a szőrmék festésének,** csipkefüggönyök tisztításának, mint a utáni festés, férfi- és női ruhák tisztítása, gyászruhákban ruhák elsőrendű kivitelben festetnek Haltenberger Vilmos kelefestő s vegytisztító gyárában Nagyváradon.

*** Jótékonycélu magyar állami sorsjáték.** A budapesti m. kir. lottó-jóvedéki igazgatóság jelenleg a XXXIII ik állami sorsjátékot rendezti 475.000 K készpénz nyereseménnyel a főnyeremény 200.000 K, és még 14884 nyeremény van 30000, 20000, 10000, 5000, 1000, 500 stb. nyereseményekkel. Az összes nyereseményeket készpénzben fizetik ki. A huzást visszavonhatatlanul f. évi december hó 6-án a lottójóvedéki igazgatóság (Budapest, IX, Vámpalota) tartja meg. Sorsjegyek kaphatók a m. kir. lottójóvedéki igazgatóságnál Budapesten (IX, Vámpalota), továbbá a dohánytözsdeknél, bank- és váltóüzletekben, posta, vám és adóhivatalokban és vasúti állomásokon. Egy sorsjegy ára 4 korona.

*** Különlés iróasztalok** eladóak a Polgári takarékpénztárban.

*** Bolthelyiség** kiadó 1918. május hó 1-től a Kosuth-utca 2. sz. n házban.

Nagvár-kerékgyártó felvétetik az esztári gazdaságba. Ajánlatok írásban Lipót Nagvárud címre küldendők.

*** Teljes ellátást** lehetne keresni szerény igényekkel. Ajánlatokat a kiadóba kérek beadni.

*** A Nagvárudi Takarékpénztár** értesíti t. ügyfeleit, hogy a hatodik magyar hadiki esztári kötvényeket az annak idején kiadott pénztári elismervények ellenében a pénztári órák alatt kiadhatják.

SZÍNHÁZ

HETI MVSOR:

Vasárnap délután: Vengerkék.
Vasárnap este: Sztambul rózsája.
Hétfő: Csárdáskirálynő.
Kedd: Peciirtaszó. (Bemutató előadás)
Szerda: Peciirtaszó.
Csütörtök: Peciirtaszó.
Péntek: Törökföldi lányok.
Szombat délután: Egy szegény ifjú története.
Szombat este: Sztambul rózsája. (Vigh Manci feléptével)
Vasárnap délután: Oh, Teréz!
Vasárnap este: Félkecske.

Vengerkék. Ma, vasárnap délután Göth Sándor és Pásztor Árpád által írt dráma: a Vengerkék kerül színpadra, a főszerepekben Havassy Mária, T. Pogány Janka, Pápayó, Póster Margit, H. Körtész Juci, Vardó Sándor és Tóth Elek játszik.

A Sztambul rózsája, ma esti előadásán Kálmán Manci játssza Mária szerepét. A kedves, finom humor, listal enyheség szombat estig tartja meg ezt a szerepet, amikor utoljára előadja Vigh Manci a Sztambul rózsája bemutatójának és nagy sikerű előadásának Működje.

A Csárdáskirálynő előadása este 6 óráig tart. A létező előadás keretében Sztali komisz szerepét Kálmán Manci játssza.

Peciirtaszó. Mária Zsigmond népszerű műve: A Peciirtaszó kétfelét mutatja be a Színház színház társulata, amely a legnagyobb sikerrel lépett erre a bemutatóra. A Peciirtaszó nálunk elsőrangú szereposztással kerül bemutatásra. A főbb szerepeket Pogány Mária, T. Pogány Janka, Pápayó, Póster Margit, H. Körtész Juci, Tóth Elek, Bibari Sándor, Bibari Akos, Madas István, Szigeti Jenő, Stoll Béla és István János játssza.

A Feltékenység. A Színház színház dráma előadása vasárnap este mutatja be a szegény ember nagyvívású történetét, a Feltékenység, amely csak a közelmúltban Budapesten aratott oly nagy és tartós sikert.

URANIA MOZGÓ-SZÍNHÁZ

Vasárnap
Egy régi mese történet 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

APOLLÓ MOZGÓ-SZÍNHÁZ

Vasárnap, hétfő
A vén komédiás dráma 5 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.

WIGADO MOZGÓ-SZÍNHÁZ

Vasárnap
A peleskei nőtársaság előadása 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

NYILTEK

HETI ÁRJEGYZÉK:

Befőttes. Uborkásüveg. Befőzéshez hólyagpapír. Porcellán edények le szállított olcsó árakban.

Porcellán mozsár, ütővel	6.-
Mély és lapos tányér finom porcellán	70.-
Csemegés kis	40.-
Tésztástál 6 személyre	8.-
Sültestál 6 személyre	8.-
Főzelékestál 6 személyre	8.-
Salátástál 6 személyre	8.-
Levesesfészék 6 személyre	4.-
Mártásos esze 6 szem.	1.-
Sótartó fogvájós 6 szem.	120.-
Vizes kancsó 6 személyre	8.-
Vizeskészlet színes finom festéssel	4.-
Boroskészlet színes	4.-
Söröskészlet színes	4.-
Liköröskészlet színes	4.-
Befőtteskészlet kristály fehér	4.-
Majolika cukortartó díszes	4.-
Majolika vizeskancsó színes	4.-
Feketes gyermek készlet	8.-
Kávés gyermek készlet	8.-
Majolika állvány színes	6.-
Teáskészlet színes aranyozással	10.-
Kávékészlet színes aranyozással	10.-
Feketes készlet színes aranyozással	12.-
Mosdókészlet színes roccoco	12.-
Majolika fali sótartó színes	8.-
Majolika fűszertartó nagy	3.-
Majolika fűszertartó kicsi	1.-
Porcellán fehér teáskanna	2.-
Porcellán fehér kávéskanna	2.-
Porcellán fehér teáscsésze	80.-
Porcellán fehér kávécsésze	80.-
Porcellán fehér gyümölcstányér	30.-
Ebédőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	60.-

Konyha berendezési főzőedények. Evőeszközök. Lámpa-árak. Tükrök. Képektervezés. :: Ablak üvegezés. ::

Áraink viszonteladóknak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg, porcellán lámpa és táblaüveg nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz. Telefonszám 372.

Főszékhely: Pécsettő. Feladó: Pécsettő.

Dr. KRÖGER ALADÁR | Dr. PAPP YÁNO

Mindenféle vidéki megrendeléseket azonnal szállítunk.
Telephon 92. sz.

Szálló, hidegtől

kifujt

vörös arcra és kézre
továbbá szeplő, miteszer
és pattanások ellen

legjobb szer az

Alabástrom Crème,

mert a legtisztább és legjobb anyagokból van összeállítva, minőségre és hatásaira nézve felülmulja az összes forgalomban levő készítményeket. Kétféle minőség van nappali és esteli használatra.

1 tégely ára 2 kor. 50 fill.

EMIR-arcmosó

Törvényesen védve!

Legtökéletesebb szert bőrhámlás és sömör, továbbá izzadó, fényes, seiros (miteres) atkás arcra naponta, ahányszor szükséges, gyaptra öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehelet finomságu harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Teljesen ártalmatlan készítmény. Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Ara üvegenként 2 K.

Ezen szerek kaphatók;

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)

Harisnyafejelés.

Három pár női harisnyából két párt készítenek. Két pár férfi harisnyából egy párt készítenek. Félcipőbe is lehet használni. Munkadíj 1-40 K

Bém-utca 1 szám.

Bubla és Társa.

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztareveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer és csemege kereskedésben.

Szalámi, sajt, szalonna,
kitűnő **Málnaszörp,**
Törley pezsgő, valódi
kitűnő **ó-borok.**

Saját termésű bor.

Szappanok. Naponta friss izletes házikenyér. Felvágott fa házhoz szállítva. Élelmi cikkek. Naponta friss vaj, remek lipói turó.

Telefonszám 11-49.

Huzás már 1917. évi dec. hó 6-án.

Ezen XXXIII. magyar királyi

jótekonycélu államsorsjáték

főnyereménye 200.000 K készpénzben

Az összes nyeremények összege 475.000 K készpénzben

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lottóvédéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota) az összeg előzetes beküldése mellett, továbbá valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltóüzletben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld.

A magy. kir. Lottóvédéki igazgatóság.

Betűszedő tanulóknak
fiú és berakó tanulóknak
leány fizetéssel
felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nél.

ISSAK LIDIA

Elsőrendű
írószalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház
művészeinek egye-
déli főösszeállítója.
Tisztításokat és átala-
kításokat elvállalunk.
Fűzők műtét után a
legrövidebb idő alatt
elkészítetnek.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 514.

A telep telefonja 514.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos

FŐZŐEDÉNYEK,

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb izzólámpák árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítva. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Fűszerelő telefonja
55.

Fűszerelő telefonja
55.

K. u. k. Militár Vorpflugs Magazin
Nagyvárad.

9276. szám.

Hirdetmény.

A temesvári cs. és kir. Hadbiztosság több száz waggon rakomány tengeriszár aprításának, szárításának, préselésének és örlésének munkálatait óhajta ajánlat útján sürgősen biztosítani.

Felhivatnak tehát mindazon nagyobb földbirtokosok, malom és szárító tulajdonosok, hogy az ezen munkálatokra vonatkozó árajánlataikat a nagyváradai cs. és kir. katonai élelmezési raktár kezelő bizottságához haladéktalanul nyujtsák be. Az ajánlatban feltétlenül megjelölendő az esetleges napi vagy átlagos heti teljesítő képesség.

Az ajánlatok az egyes munkálatokra külön-külön is megtehetőek.

Egy kisebbszerű aprított, szárított esetleg felőrölt tengeriszár minta az ajánlathoz mellékelendő volna.

**Cs. és kir. Katonai
Élelmezési Raktár**

* A Leszámitoló és Jelzálogbank
Részvénytársaság (B. mer. tér 1.) közli,
hogy a költök hatékony védelme két-
éves megkötésű és intézeti pénztáráról a
biztosítók órák alatt a kiadott pénztári elis-
mervények ellenében átvehetőek.

Gazdasági és Iparbank Részvénytársaság

Nagyvárad, Szent László-tér 2. sz.

Alaptőke: 3.010.000 korona.
Tartalékai: 400.000 kor.

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre és folyószámlára. — Leszámitoló váltókat. — Előleget nyújt értékpapírokra. Kölcsönöket az értékkönyvezett ingatlanokra, rövidebb és hosszabb időre. Valamint törlesztéses jelzálogkölcsönöket is engedélyez.

Bővebb felvilágosítást az intézet nyújt.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádgos,
vizvezeték és villanyszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-párok, ellenőrző kasszák és gramafonok szakszerű javítása és Allandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadtnak.

Hordók

különböző nagyságban

eladók.

Moskovits Mór és Fia r.-t.-nál
Kolozsvári-utca.

Beraktározás!

Áruk, termények stb. rövidebb hosszabb ideig beraktározására megfelelő helyiség, minden körül boros és száraz pincek, istállók, kocsisznek is állanak rendelkezésre. A beraktározott tárgyakat tűzre biztosítás ellen biztosítjuk. Közeli felvilágosításra szolgálnak.

Fekete Sas és Zöldfa
Részvénytársaság
beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-palota, 24. számú lépcső.

!! Telefon 14-00. !!

Dicső takarmány!

Lovak, szarvasmarhák etetésére

maláta

kapható

métermázsánként 8 K-ért.

Moskovits Mór és fia r.-t.-nál
Kolozsvári-utca 62.

Vas és rézágak

afrikai és löszormatracok,
amerikai és sodrony-
ágybetétek: összehajtos
ágyak eredeti gyári áron
kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

Ujvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Szent László-tér 5. sz.

Előnyös kamatzás mellett betéteket fogad el. Jelzálogkölcsönöket folyósít váltófedezet mellett. Törlesztés kölcsönöket hirtelen bármilyen nagy összegben is.

Ezenkívül nyújt az „Ádriai Biztosító Társulat” biharmegyei főgynöksége az összes ágazati béli biztosításokat kedvező feltételek mellett elintézi.

Mint a m. kir. Osztályosajáték (felárusító) sorsjegyet ajánl — míg készlete tart — a jövő hónap kezdődő új húzóokra és mindenféle sorsjegyet árulni napi áron vagy kedvező áron elárulni és mellett.

Ingatlanforgalmi osztály közvetít ház, birtok, szálló vagy bármilyen más ingatlan vételét vagy eladását. Kiszármaztatás után ingatlanok kedvező feltételű eladására van megkötés, míg vételre keresünk 800—1000 holdas vagy enélkül nagyobb birtokot és különféle bérházat.

* 1-2 szegyet az bank a Zöldfa-épületben kiadók. Eltekinthető ugyanott.

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket könyvecskékre és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámitoló váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsönöket törlesztésekre. Előleget ad értékpapírokra.